

**Рейтинговий звіт AGCB 002-007 short
про оновлення кредитного рейтингу та рейтингу надійності
банківських вкладів (депозитів)**

Об'єкт рейтингування	ПАТ «Айбокс Банк»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	12.01.2015 р.
Дата оновлення:	22.08.2017 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBB
Прогноз:	у розвитку

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу та рейтингу надійності банківських вкладів (депозитів) агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ПАТ «Айбокс Банк» за 2015–2016 рр. та I півріччя 2017 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторську перевірку наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом «uaBB» характеризується кредитоспроможністю НИЖЧОЮ НІЖ ДОСТАТНЯ порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Прогноз «у розвитку» вказує на підвищену ймовірність зміни рейтингу протягом року.

Рейтинг надійності банківських вкладів (депозитів) «3» – середня надійність. Надійність банку перебуває на середньому рівні. В результаті впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних чинників можливе виникнення проблем із своєчасним поверненням депозитних вкладів.

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу ПАТ «Айбокс Банк»

Дата:	12.01.2015 р.	18.08.2015 р.	16.10.2015 р.	29.03.2016 р.	30.09.2016 р.	28.02.2016 р.	22.08.2017 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB	uaBBB	uaBB	uaBB	uaBBB-	uaBBB-	uaBB
Прогноз:	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	у розвитку
Рейтингова дія:	визначення	підтвердження	зниження	підтвердження	підвищення	підтвердження	зниження зі зміною прогнозу

Історія рейтингу надійності банківських вкладів (депозитів) ПАТ «Айбокс Банк»

Дата	12.01.2015 р.	18.08.2015 р.	16.10.2015 р.	30.08.2016 р.	30.09.2016 р.	22.08.2017 р.
Рівень рейтингу	3+	3+	2	2	3	3
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	зниження	підтвердження	підвищення	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу ПАТ «Айбокс Банк» підтримується:

- очікуваним збільшенням обсягу статутного капіталу;
- низькою питоною вагою простроченої заборгованості в клієнтському кредитному портфелі;
- диверсифікацією ресурсної бази за джерелами залучення коштів;
- прийнятною валютною структурою ресурсної бази та кредитного портфеля.

Рівень кредитного рейтингу ПАТ «Айбокс Банк» обмежується:

- порушенням вимог НБУ щодо нарощення обсягу статутного капіталу;
- суттєвим обсягом активних операцій з пов'язаними з банком сторонами;
- концентрацією клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками, що може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку;
- концентрацією ресурсної бази за основними кредиторами, що обмежує фінансову гнучкість Банку;
- суттєвим обсягом коштів на поточних рахунках клієнтів, що підвищує чутливість до ризику ліквідності;
- значним обсягом загальних адміністративних витрат відносно валового доходу та низькою ефективністю діяльності;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники ПАТ «Айбокс Банк»

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17
Активи, млн. грн.	563,20	613,95	694,59	465,54	633,24	621,78	716,10
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	397,89	422,92	458,50	329,37	353,53	388,35	477,25
Кошти клієнтів, млн. грн.	261,11	309,59	352,08	223,78	332,18	362,99	384,74
Власний капітал, млн. грн.	129,80	132,08	132,38	150,22	170,13	170,18	240,43
Доходи, млн. грн.	69,83	77,73	93,12	81,37	103,35	38,10	85,38
Витрати, млн. грн.	71,59	76,61	92,82	79,10	103,20	38,05	84,97
Чистий операційний дохід, млн. грн.	22,67	26,62	36,76	29,13	49,79	12,42	29,53
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	-1,26	1,55	0,50	1,38	1,59	0,05	0,47
Чистий прибуток, млн. грн.	-1,77 ¹	1,12 ²	0,30 ³	2,27 ⁴	0,14 ⁵	0,05	0,42
Доходність активів (ROA) [*] , %	-	0,18	0,04	0,49	0,02	-	-
Доходність капіталу (ROE) [*] , %	-	0,85	0,23	1,51	0,09	-	-

¹ фінансовий результат за МСФЗ, підтверджений висновком незалежного аудитора – (1,48 млн. грн.)

² фінансовий результат за МСФЗ, підтверджений висновком незалежного аудитора – (0,17 млн. грн.)

³ фінансовий результат за МСФЗ, підтверджений висновком незалежного аудитора – (3,43 млн. грн.)

⁴ фінансовий результат за МСФЗ, підтверджений висновком незалежного аудитора – 2,27 млн. грн.

⁵ фінансовий результат за МСФЗ, підтверджений висновком незалежного аудитора – 0,15 млн. грн.

*значення на звітну дату

Резюме

Публічне акціонерне товариство «Айбокс банк» (далі ПАТ «Айбокс Банк» або Банк) зареєстровано Національним банком України 24 грудня 1993 року за №222. Діяльність Банку ґрунтується на чинному законодавстві та ліцензіях.

Місцезнаходження Банку: Україна, 03150, м. Київ, вул. Ділова, буд. 9а.

Акціонерами Банку, склад яких у I півріччі минулого року зазнав змін, є виключно фізичні особи-резиденти. Істотну участь у статутному капіталі банківської установи має пан Дробот Володимир Іванович, якому належить 89,8178% акцій.

Протягом тривалого часу Банк позиціонував себе як регіональна фінансова установа та був представлений переважно у м. Києві та області. Крім того, одне відділення розташовувалося в м. Житомирі. З метою полегшення доступу клієнтів до послуг Банку, протягом аналізованого періоду регіональна мережа активно розбудовувалася. Разом з тим, з метою оптимізації регіональної мережі, окремі відділення було закрито. Станом на початок II півріччя поточного року в Київському регіоні налічувалося 47 структурних підрозділів, у містах Львів, Житомир та Миколаїв – по 1 відділенню. У поточному році передбачається скорочення кількості точок продажів у Київському регіоні на 3 одиниці.

ПАТ «Айбокс Банк» є універсальною банківською установою, яка надає широкий спектр банківських послуг. З 2007 року Банк успішно співпрацює з Державною іпотечною установою. У 2015 році Банк приділяв увагу розвитку карткового бізнесу та послуг інкасації. З метою підвищення комфорту в обслуговуванні клієнтів було запроваджено нову послугу – Консьєрж Сервіс.

У минулому році Банк провів ребрендинг та змінив фірмове найменування. Акцент в обслуговуванні клієнтів наразі ставиться на розширенні транзакційного бізнесу з використанням всіх технологічних й інтелектуальних ноу-хау, якими володіє Банк. Лінійка міжнародних систем грошових переказів, послугами яких пропонує скористатися Банк, наразі представлена «Western Union», «RIA», «Money Gram», «ХАЗРІ», «INTEL EXPRESS», «IBOX MONEY TRANSFER» та «Welsend».

Компанія Fintech Band анонсувала запуск нового сервісу, першого в Україні виключно мобільного банкінгу, який буде працювати під брендом iBox Bank. Наразі iBox Bank і Fintech Band готуються представити кредитну карту і мобільний додаток. Реєстрація бажаючих скористатися зазначеним сервісом триває.

Незважаючи на тривалий період функціонування клієнтська база залишається незначною. Клієнтами Банку є суб'єкти господарювання різних форм власності та різних галузей економіки, небанківські фінансові установи та фізичні особи.

Сплачений статутний капітал Банку складає 200 млн. грн., у т. ч. внески за незареєстрованим статутним капіталом – 77,55 млн. грн. Наразі Банк порушує вимоги НБУ щодо нарощення статутного капіталу до 200 млн. грн. у строк до 11 липня поточного року.

Ресурсна база Банку здебільшого сформована за рахунок коштів клієнтів, динаміка яких протягом аналізованого періоду була різнонаправленою.

В 2015 році Банк зазнав суттєвого відтоку клієнтських коштів (номінальне та фактичне зменшення становило понад 36% та майже 43% відповідно). Натомість, за підсумками минулого року ситуація була прямо протилежною – номінальний та фактичний приріст перевищили 48% та 44% відповідно. За підсумками I півріччя поточного року темпи приросту клієнтських коштів були дещо нижчими (номінальний та фактичний приріст становив близько 16%). Як і в минулому році, темпи приросту коштів суб'єктів господарювання перевищували темпи приросту коштів приватних осіб.

Пасивні операції з пов'язаними з Банком особами формують менше 1% зобов'язань.

Структура клієнтського портфеля за джерелами залучення (переважають кошти суб'єктів господарювання) зумовлює концентрацію ресурсної бази за основними кредиторами. В свою чергу, незважаючи на те, що в депозитному портфелі превалюють кошти приватних осіб, актуальною є його концентрація за основними вкладниками. Остання певною мірою зумовлена депозитами, які виступають забезпеченням зобов'язань за кредитами з метою уникнення кредитних ризиків (понад 22% депозитного портфеля клієнтів). Портфель коштів суб'єктів господарювання диверсифікований за видами економічної діяльності.

Клієнтські кошти переважно є короткостроковими. При цьому, кошти на поточних рахунках формують понад 54% портфеля. Позитивним є те, що кошти в національній валюті формують три чверті портфеля.

Банк має досвід успішної співпраці з НБУ та банками-контрагентами. Наразі заборгованість перед регулятором та міжбанківські запозичення відсутні. Диверсифікуючи ресурсну базу Банк співпрацює з ДІУ.

Якість ресурсної бази Банку ПАТ «Айбокс Банк» задовільна. Концентрація зобов'язань за основними кредиторами обмежує фінансову гнучкість Банку, суттєвий обсяг коштів на поточних рахунках підвищує чутливість до ризику ліквідності. Валютна структура ресурсної бази нівелює чутливість Банку до валютно-курскових коливань.

Активні операції Банку зосереджені на кредитуванні. Раніше Банк активно працював на ринку цінних паперів та на міжбанківському ринку. Активні міжбанківські операції було згорнуто в II кварталі, а операції на ринку цінних паперів – у IV кварталі 2015 року.

Кредитний портфель клієнтів здебільшого сформовано кредитами, наданими суб'єктам господарювання, за строками кредитування – короткостроковими кредитами, а за цільовим використанням – кредитами в поточну діяльність. Разом з тим, співпраця з ДІУ сприяє підтриманню програми іпотечного кредитування фізичних осіб. Кредитний портфель корпоративних клієнтів диверсифікований за видами економічної діяльності.

Оскільки Банк кредитує переважно корпоративних клієнтів, характерною рисою є концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками, що обумовлює залежність Банку від їх фінансового стану та підвищує чутливість до кредитного ризику. Ситуація ускладнюється суттєвим обсягом активних операцій з пов'язаними з Банком особами (формуєть 44% кредитного портфеля та/або 22,77% активів). Натомість, валютна структура кредитного портфеля нівелює чутливість до ризиків.

Частка простроченої заборгованості за кредитами клієнтів станом на початок II півріччя поточного року становила 3,9%, проти 21,96% загального обсягу 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб, що свідчить про наявність потенційно проблемної заборгованості. На покриття збитків від зменшення корисності активів Банк формує резерви. Прострочена заборгованість покривається сформованими резервами у повному обсязі, проте рівень резервування клієнтського кредитного портфеля низький – близько 4%. Певною мірою чутливість до кредитного ризику пом'якшується структурою забезпечення, серед якого: нерухоме та рухоме майно, майнові права за контрактами та на грошові кошти. Найбільш ліквідною заставою забезпечено близько десятої частини кредитного портфеля. Разом з тим, кредити окремих позичальників, що входять до складу найбільших, є бланковими. Зважаючи на останнє та враховуючи концентрацію кредитного портфеля за основними позичальниками до складу яких входять пов'язані особи, не виключено, що обсяг сформованих резервів може виявитися недостатнім для покриття ймовірних втрат у разі різкого погіршення фінансового стану одного або кількох позичальників. Низька ефективність діяльності обмежує можливості Банку спрямовувати кошти на формування резервів. Необхідність доформування резервів може чинити тиск на показники капіталізації.

Банк має історію втрат – мало місце списання у збиток активів за рахунок резервів, сформованих для відшкодування можливих втрат від активних операцій та переуступка проблемної заборгованості третім особам.

Портфель цінних паперів на продаж сформовано акціями підприємств управління фінансовими ринками, портфель цінних паперів до погашення – борговими цінними паперами, емітованими НБУ.

Суттєвий обсяг коштів, інвестованих Банком в основні засоби, в т. ч. капітальні інвестиції за незавершеним будівництвом і за не введеними в експлуатацію основними засобами, чинить тиск на значення чистої процентної маржі та підвищує чутливість до процентного ризику.

Високоліквідні активи ПАТ «Айбокс Банк» протягом аналізованого періоду мали волатильну динаміку, а їх структура змінювалася. Станом на початок II півріччя поточного року більше половини активів з високим рівнем ліквідності було представлено депозитними сертифікатами НБУ, що забезпечують прийнятний рівень доходності за відсутності кредитних ризиків. Кошти на НОСТРО рахунках здебільшого розміщено в банках-резидентах. Кошти на коррахунку в НБУ підтримуються в обсязі, необхідному для поточного обслуговування клієнтів.

Активи та пасиви не збалансовані за строками до погашення, проте невідповідність до 1 року має позитивне значення. Разом з тим, структура ресурсної бази за строками користування коштами (суттєвий обсяг коштів на поточних рахунках) та схильність Банку до кредитного ризику, що може обмежити обсяг генерованих робочими активами грошових надходжень через погіршення платоспроможності позичальників, а також суттєвий обсяг активних операцій з пов'язаними з банком особами підвищує чутливість Банку до ризику ліквідності.

Якість активів ПАТ «Айбокс Банк» задовільна – майже чверть валюти балансу формують неробочі активи, серед яких капітальні інвестиції за незавершеним будівництвом і за не введеними в експлуатацію основними засобами та майно, що виступало забезпеченням зобов'язань за проблемними кредитами, прийняте на баланс (один з об'єктів розташований в зоні дії АТО). Ситуація ускладнюється суттєвим обсягом активних операцій з пов'язаними з банком особами.

Обсяг адміністративних витрат відносно валового доходу протягом аналізованого періоду був значним, ефективність діяльності – низькою, фінансовий результат – позитивним.

Нарощення обсягу акціонерного капіталу та суттєве скорочення портфеля цінних паперів у 2015 році зумовило підвищення значення чистої процентної маржі. Разом з тим, результат від торговельних операцій з іншими фінансовими інструментами мав негативний вплив на фінансовий результат.

У минулому році та в I півріччі поточного року Банк концентрував зусилля на нарощенні комісійного доходу. Ситуація з чистим процентним доходом також покращилася. Результат від торгівлі іноземною валютою суттєвого впливу на обсяг чистого операційного доходу від основної діяльності не мав.

Рейтинг надійності банківських вкладів (депозитів) ПАТ «Айбокс Банк» враховує позицію на ринку, показники капіталізації та ліквідності, структуру та якість ресурсної бази, якість активів та показники ефективності діяльності.

Основні показники, що характеризують власну платоспроможність установи наразі перебувають на задовільному рівні, обсяг ринкового фондування (залучені ресурси, не пов'язані з власниками установи) є значним. На своєчасність повернення депозитних вкладів надалі впливатиме політика Банку щодо проведення активних та пасивних операцій, загальний стан фінансового ринку, операційне середовище, правове поле, а також загальна ситуація в економіці. Наразі операційне середовище залишається складним.

Рівень рейтингу надійності банківських вкладів (депозитів) ПАТ «Айбокс Банк» обмежується активними операціями, виконаними Банком з пов'язаними з банком особами.

Банк дотримується економічних нормативів, встановлених НБУ, за виключенням нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9). Приведення до встановлених значень нормативів, згідно з планом заходів, затвердженим Національним банком України, має відбутися до 1 липня 2018 року. Враховуючи збереження складної економічної ситуації та часті

зміни вимог банківського законодавства, контроль за ризиками залишається актуальним для Банку.

ПАТ «Айбокс Банк» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного ризику та ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою.

Стратегічна мета ПАТ «Айбокс Банк» – збереження та зміцнення позицій банку на кредитно-фінансовому ринку шляхом максимального та якісного задоволення потреб своїх клієнтів і поєднання інтересів корпоративних клієнтів і фізичних осіб та банку для спільного досягнення позитивних результатів в діяльності кожного. Першочерговою задачею в поточному році є запуск мобільного банкінгу.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ПАТ «Айбокс Банк» знижено до рівня uaBB, прогноз змінено на «у розвитку», рейтинг надійності банківських вкладів (депозитів) ПАТ «Айбокс Банк» підтверджено на рівні «3».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

**Начальник відділу рейтингів банківських
установ**

Г. П. Винник

Додатки

Дані балансу ПАТ «Айбокс Банк», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17
Активи							
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	20,83	62,61	33,63	23,93	99,34	54,12	57,77
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	13,30	0,00	0,00	0,00	30,00	45,00	122,00
Кошти в інших банках	87,98	111,70	167,69	7,30	30,02	32,39	32,70
Кредити клієнтам	300,47	291,91	307,69	321,41	324,91	343,73	354,06
Цінні папери	23,02	42,39	43,26	0,06	0,06	0,06	0,06
Довгострокові вкладення	96,96	90,92	91,69	91,20	117,52	119,11	118,38
Нараховані доходи	32,78	22,02	21,05	21,40	27,68	24,74	24,99
Резерви	-15,64	-10,73	-15,90	-13,52	-14,33	-14,23	-17,57
Інші активи	3,50	3,13	45,47	13,76	18,03	16,86	23,72
Разом активів	563,20	613,95	694,59	465,54	633,24	621,78	716,10
Зобов'язання							
Заборгованість перед НБУ	16,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	79,73	118,76	128,43	3,61	0,50	0,77	0,87
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	140,67	164,99	136,41	110,87	185,79	205,79	236,21
Кошти фізичних осіб	120,44	144,60	215,67	112,91	146,39	157,19	148,52
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	51,80	30,50	57,85	65,29	49,73	49,25	48,59
Боргові цінні папери	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00
Нараховані витрати	3,13	2,81	4,42	1,94	2,35	4,98	3,85
Інші зобов'язання	3,03	3,21	2,43	3,70	61,34	16,62	20,62
Разом зобов'язань	433,40	481,87	562,22	315,32	463,11	451,60	475,67
Власний капітал							
Сплачений статутний капітал	102,45	102,45	102,45	122,45	127,45	127,45	200,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	11,58	9,81	11,54	11,84	9,67	9,67	9,82
Результат минулих років	0,60	0,60	0,00	-4,43	0,00	0,14	0,00
Результати переоцінки	16,93	18,09	18,09	18,09	32,85	32,85	30,19
Фінансовий результат поточного року	-1,77	1,12	0,30	2,27	0,14	0,05	0,42
Разом власного капіталу	129,80	132,08	132,38	150,22	170,13	170,18	240,43

Дані звіту про фінансові результати ПАТ «Айбокс Банк», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17
Доходи							
Процентні доходи	52,76	48,49	52,41	50,23	50,26	12,49	28,03
Комісійні доходи	12,28	12,06	18,33	20,00	48,83	27,36	57,42
Результат від торговельних операцій	4,09	18,97	20,32	10,11	3,18	-1,94	-0,39
Інші операційні доходи	0,65	-3,64	0,62	0,49	0,55	0,18	0,30
Інші доходи	0,05	0,06	1,07	0,03	0,52	0,02	0,02
Повернення списаних активів	0,00	1,79	0,37	0,51	0,00	0,00	0,00
Всього доходи	69,83	77,73	93,12	81,37	103,35	38,10	85,38
Витрати							
Процентні витрати	37,64	37,82	41,38	39,37	36,32	7,49	16,44
Комісійні витрати	1,69	1,65	4,02	4,88	7,64	15,57	33,09
Інші операційні витрати	7,78	9,79	9,51	7,45	9,07	2,60	6,30
Загальні адміністративні витрати	29,30	28,80	33,32	33,36	47,91	12,15	25,13
Відрахування в резерви	-5,32	-1,88	4,38	-5,07	0,81	0,23	3,95
Податок на прибуток	0,51	0,43	0,20	-0,89	1,45	0,00	0,05
Всього витрати	71,59	76,61	92,82	79,10	103,20	38,05	84,97
Фінансовий результат	-1,77	1,12	0,30	2,27	0,14	0,05	0,42